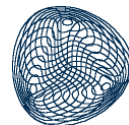

TEATRI POSITSIOON JA ROLL ÜHISKONNAS

JUHAN KIVIRÄHK

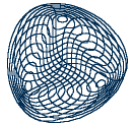
7. septembril 2016

„Iga teatri tegelaskond oma kunstilises taotluses ei saa ignoreerida teatripubliku vaimset taset ja kunstilist maitset.

Tõsi, eesti teater pole ujunud kassahuvidest aetuna täiesti teatripubliku maitsevees, vaid on ikka jõukohaselt silmas pidanud ka teisi nõudeid; kuid siiski on eesti teatri poliitikas määrav olnud publiku suhtumine teatrile.”

*Hugo Reiman „Ühiskonna suhtumine teatrisse”
(ajakiri „Teater” 1936 september)
Eesti teatri 30-aasta juubeli puhul*

UURINGU TAUST

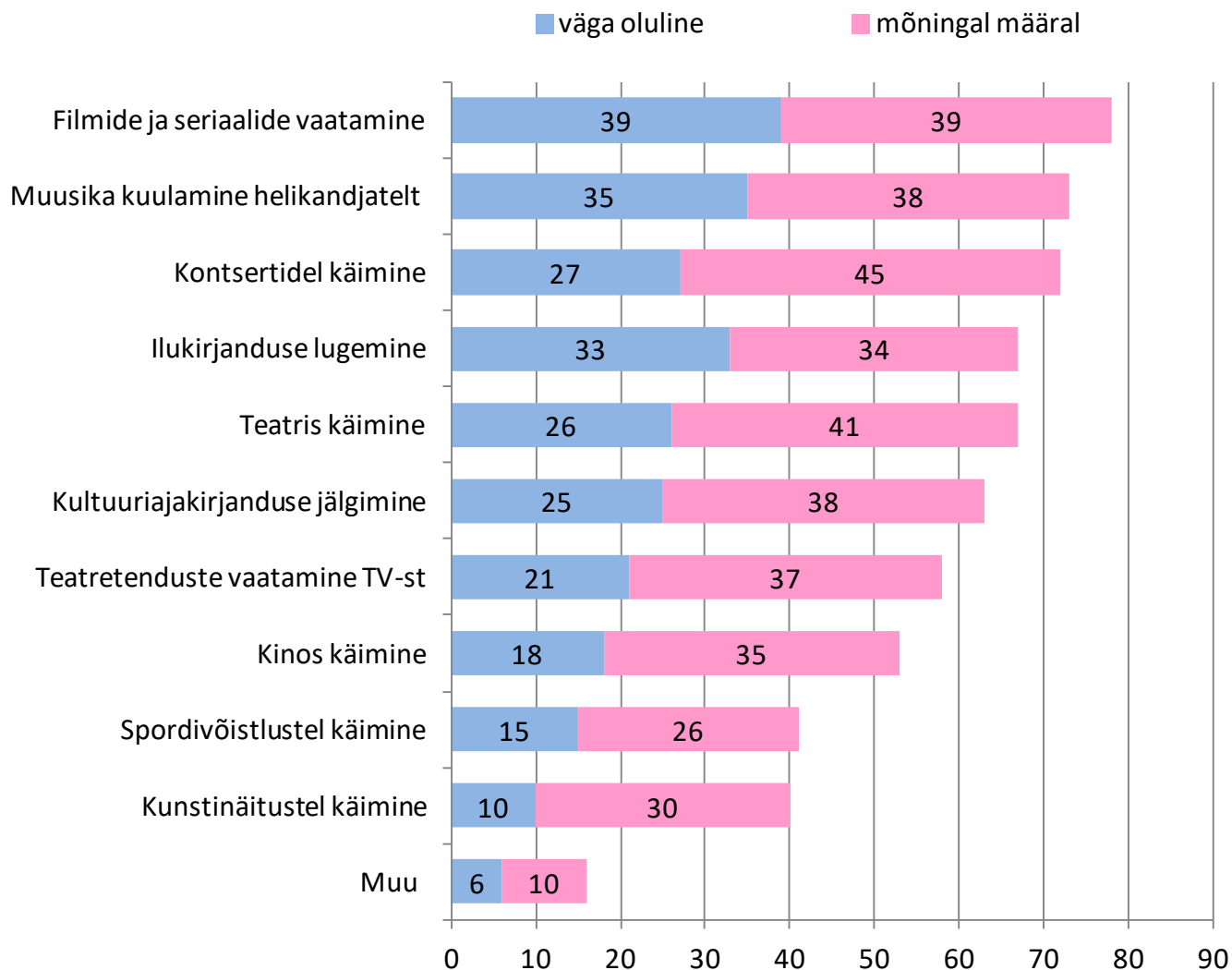
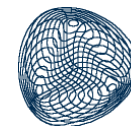
Uuringu eesmärgiks oli välja selgitada:

- a) Eesti elanikkonna suhtumine teatrisse ja teatriskäimisesse:
 - kui olulisel kohal asub teater kultuurivaldkondade seas,
 - kui tähtsaks teatriskäimist peetakse.
 - millisena nähakse teatri peamisi funktsioone ühiskonnas.
- b) Peamised põhjused, miks inimesed ei käi teatris või mis takistab neid sagedamini teatris käimast.
- c) Teatriskäimise motiivid, vaatajate ootused teatrile, nende poolt eelistatud teatrižanrid, informeeritus teatritest ja nende reaalne külastamine, rahulolu seniste teatrikogemustega.

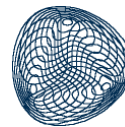
Küsitlus toimus 24. maist kuni 7. juunini 2016.

Igakuise omnibussküsitluse raames, küsitleti 1002 Eesti elanikku alates 15 aasta vanusest.

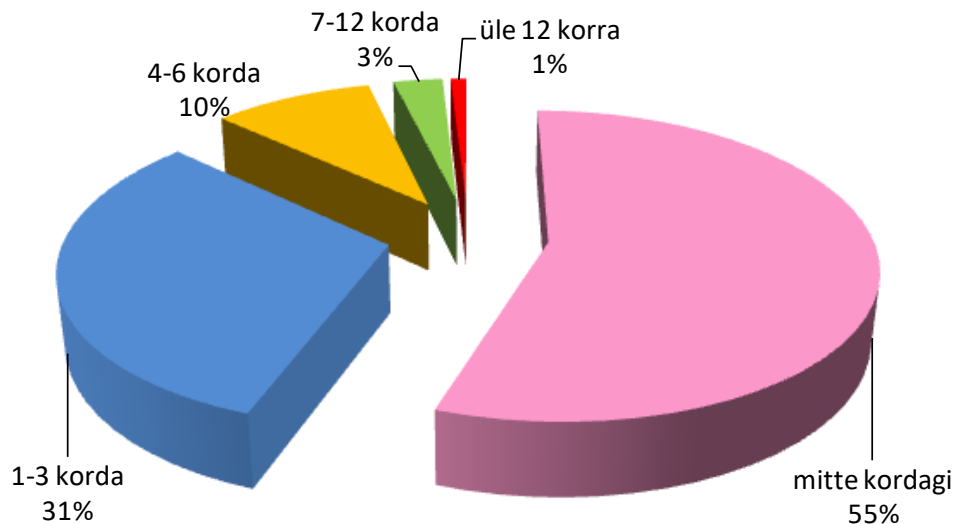
Kultuurist osasaamise viiside olulisus

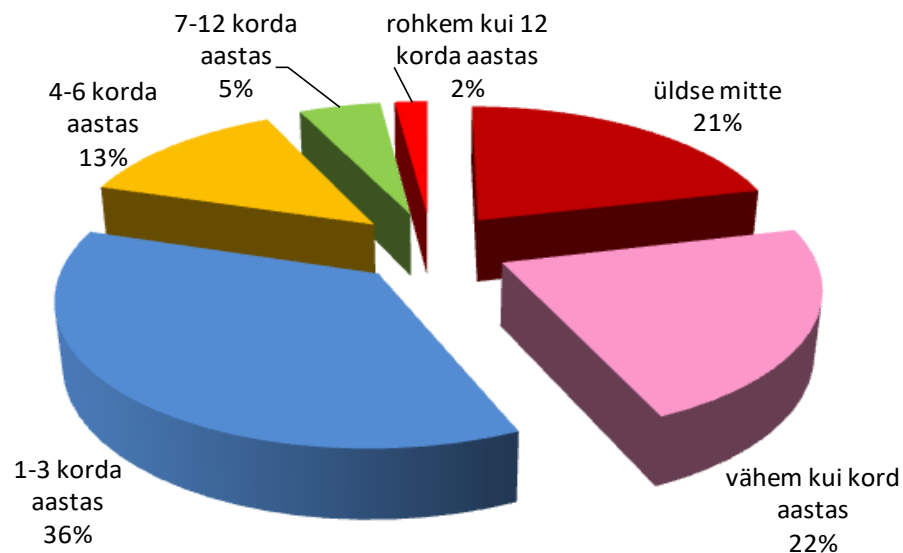
Teatrikülastajate osakaal: statistika vs. küsitlus

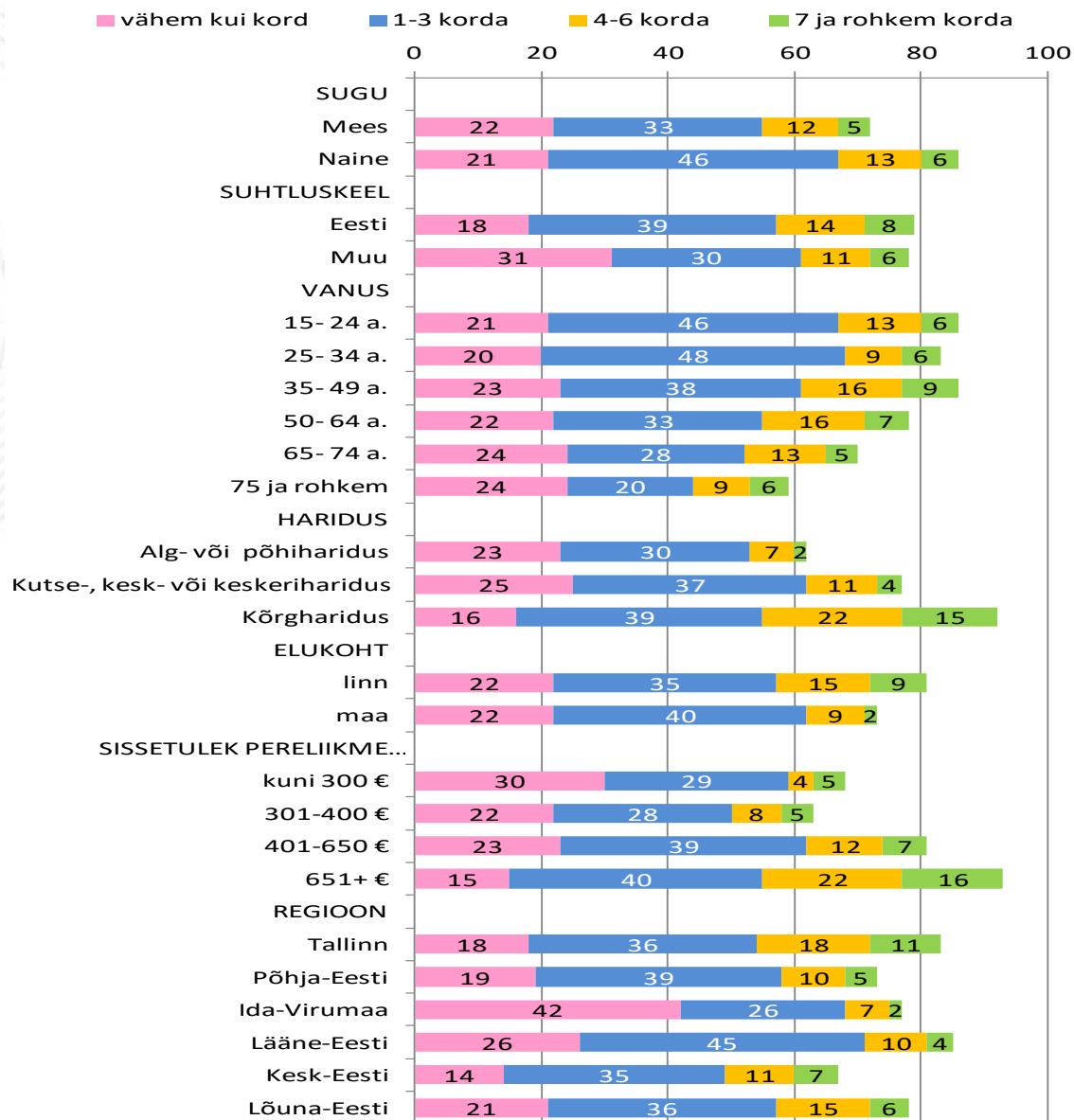
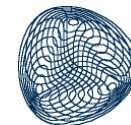
STATISTIKAAMET, 2015

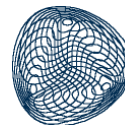
Turu-uuringute AS, 2016

Teatrikülastuste sagedus vastanute gruppides

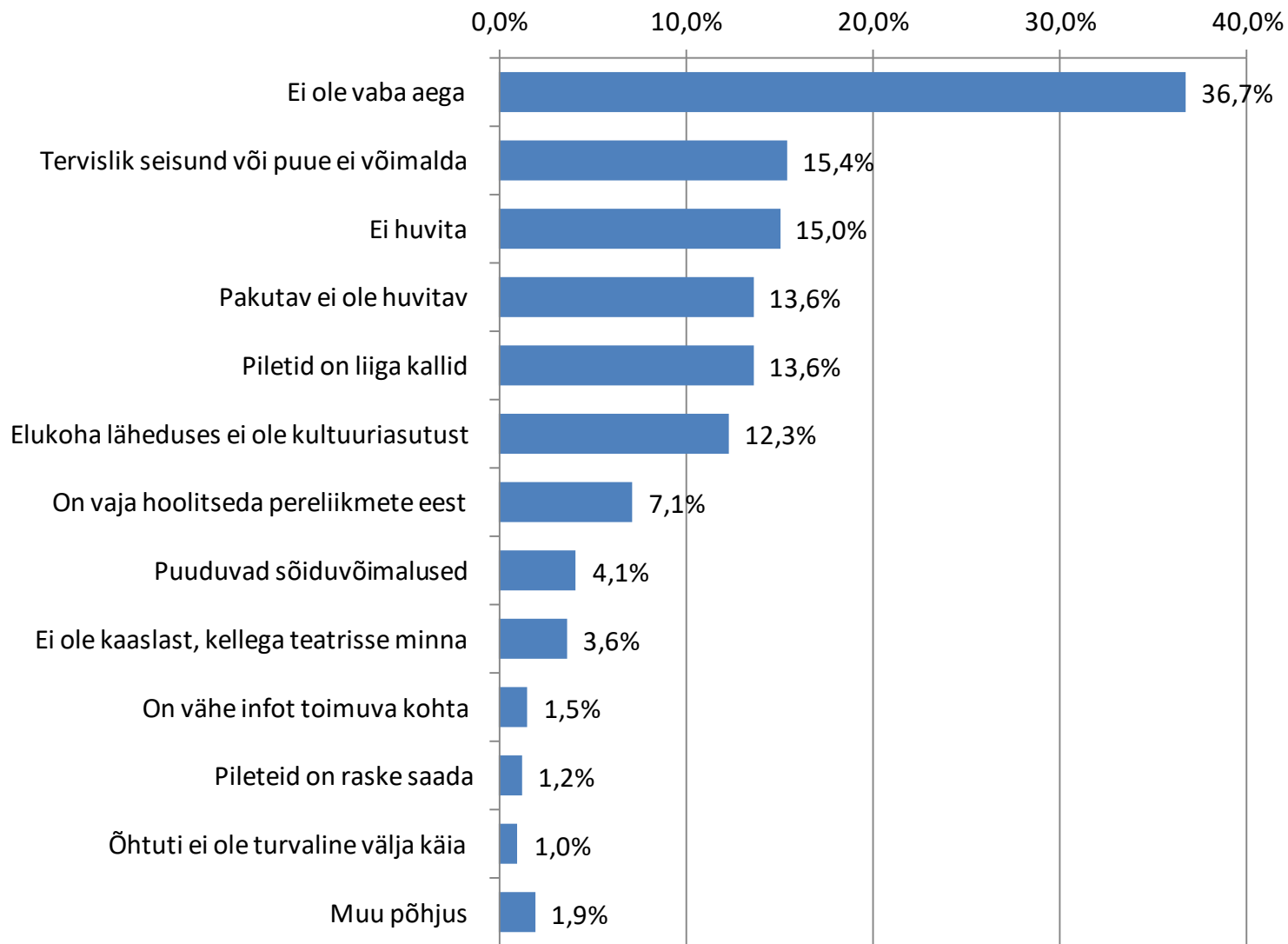
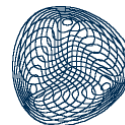
Soov käia sagedamini teatris

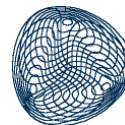
	KÕIK	Praegune külastussagedus				
		Üldse mitte	Vähem kui kord aastas	1-3 korda aastas	4-6 korda aastas	7 ja rohkem korda
JAH	55%	32%	53%	67%	68%	48%
EI	34%	56%	31%	24%	27%	46%
Ei oska öelda	11%	12%	17%	9%	5%	6%

Miks ei käi (sagedamini) teatris

/Statistika 2013/

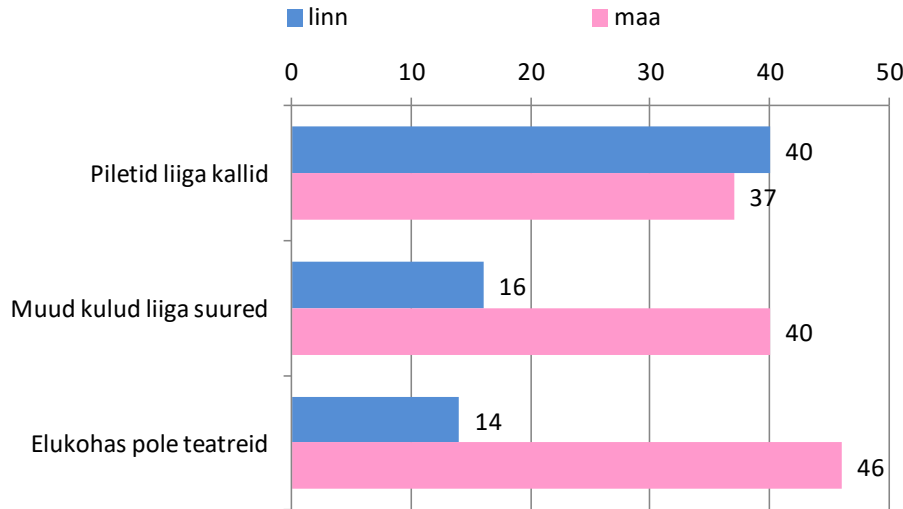
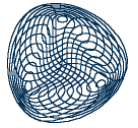

Miks ei käi (sagedamini) teatris /uuring/

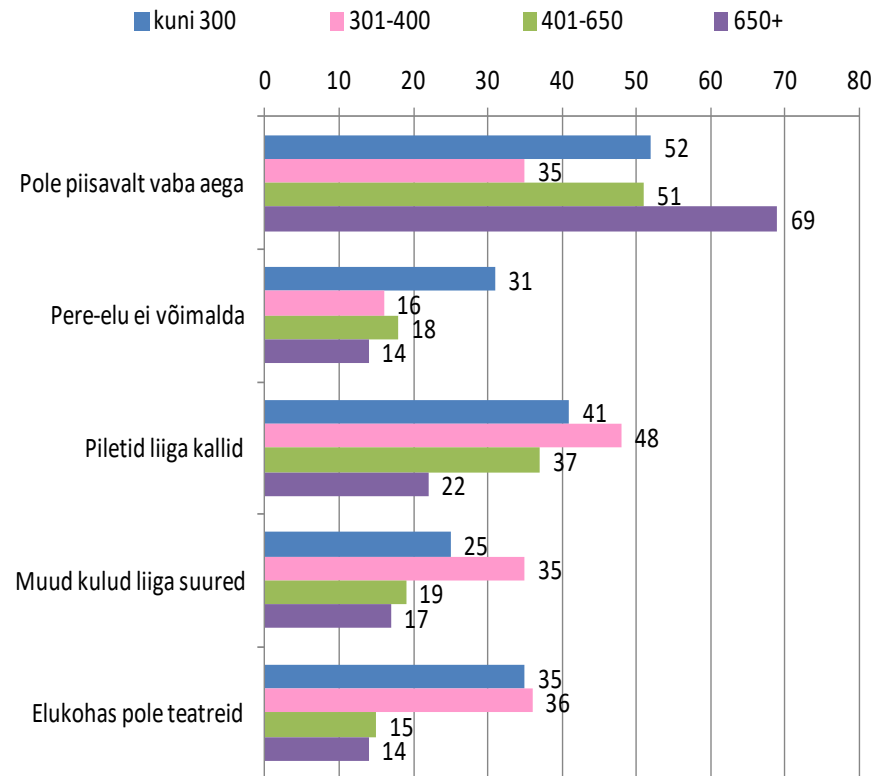
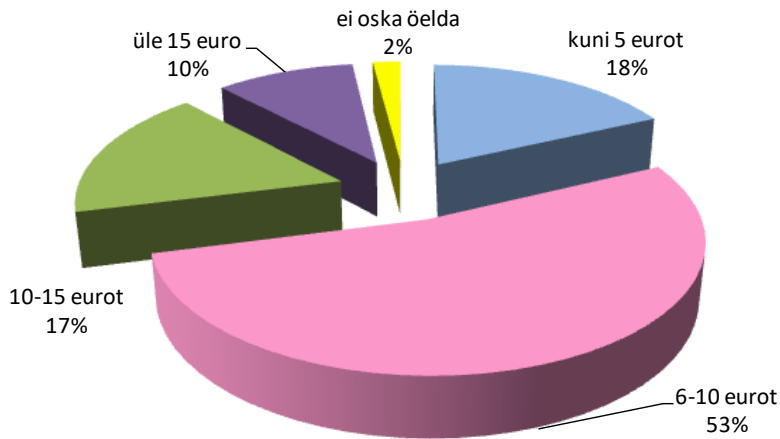

	Ei käi teatris ja ei soovigi	Ei käi teatris, kuid sooviks käia	Käivad kuni 3 korda aastas, kuid sooviks sagedamini
Puudub huvi teatri vastu	54%	1%	1%
Ei ole piisavalt vaba aega	14%	47%	57%
Pere-elu ei võimalda	6%	19%	20%
Piletid liiga kallid	18%	34%	40%
Teatriskäiguga seonduvad muud kulud liiga suured	11%	32%	23%
Minu elukohas (läheduses) pole teatreid	8%	34%	24%
Pole häid ja huvitavaid etendusi	5%	3%	6%
Teater minu jaoks liiga keeruline, raskesti mõistetav	3%	5%	1%
Pole kellegagi minna	7%	18%	9%
Tervislikel põhjustel	30%	27%	6%
Pileteid raske saada	3%	19%	10%
Muu põhjus	7%	3%	5%

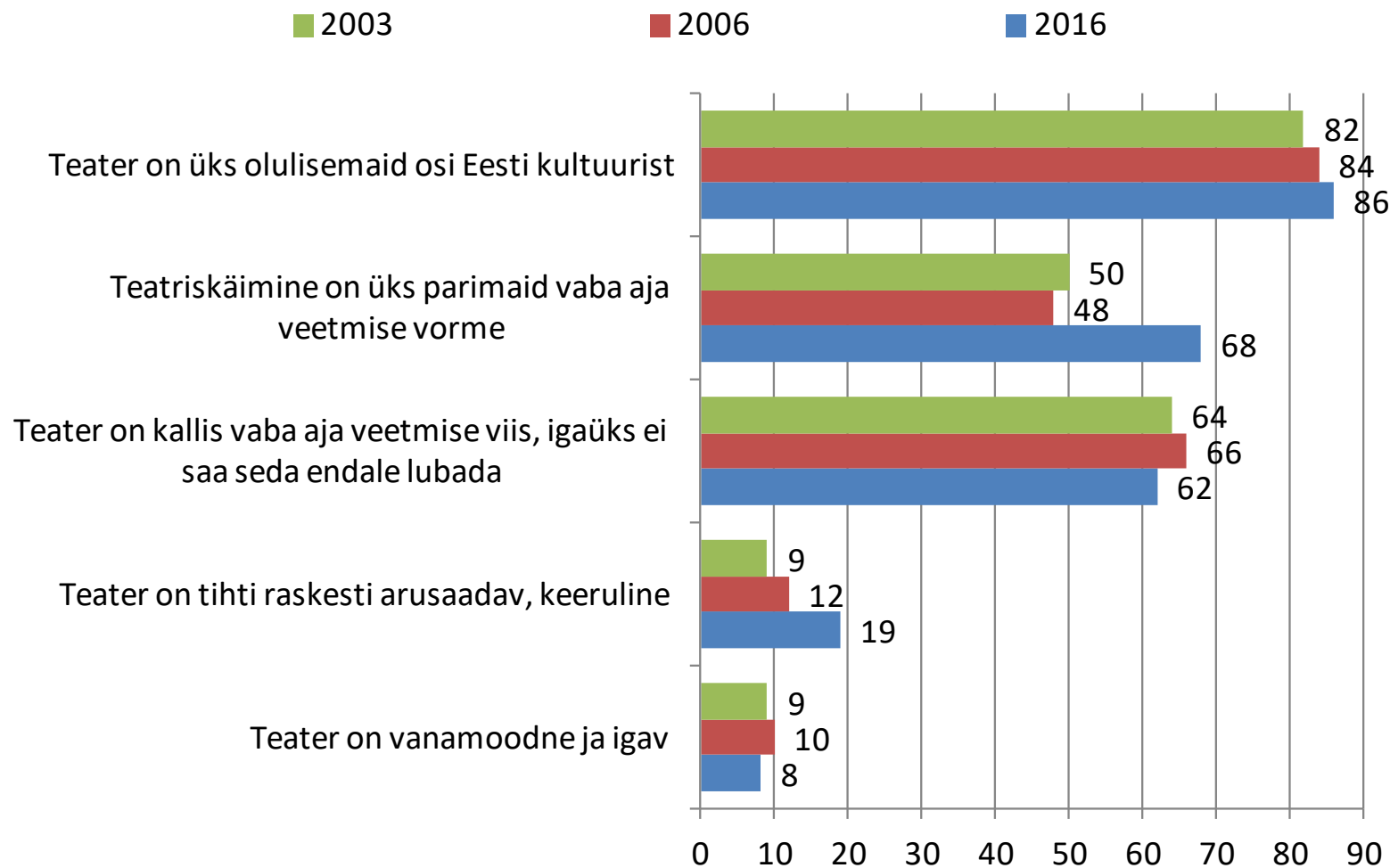
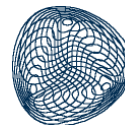
Miks ei käi (sagedamini) teatris /uuring/

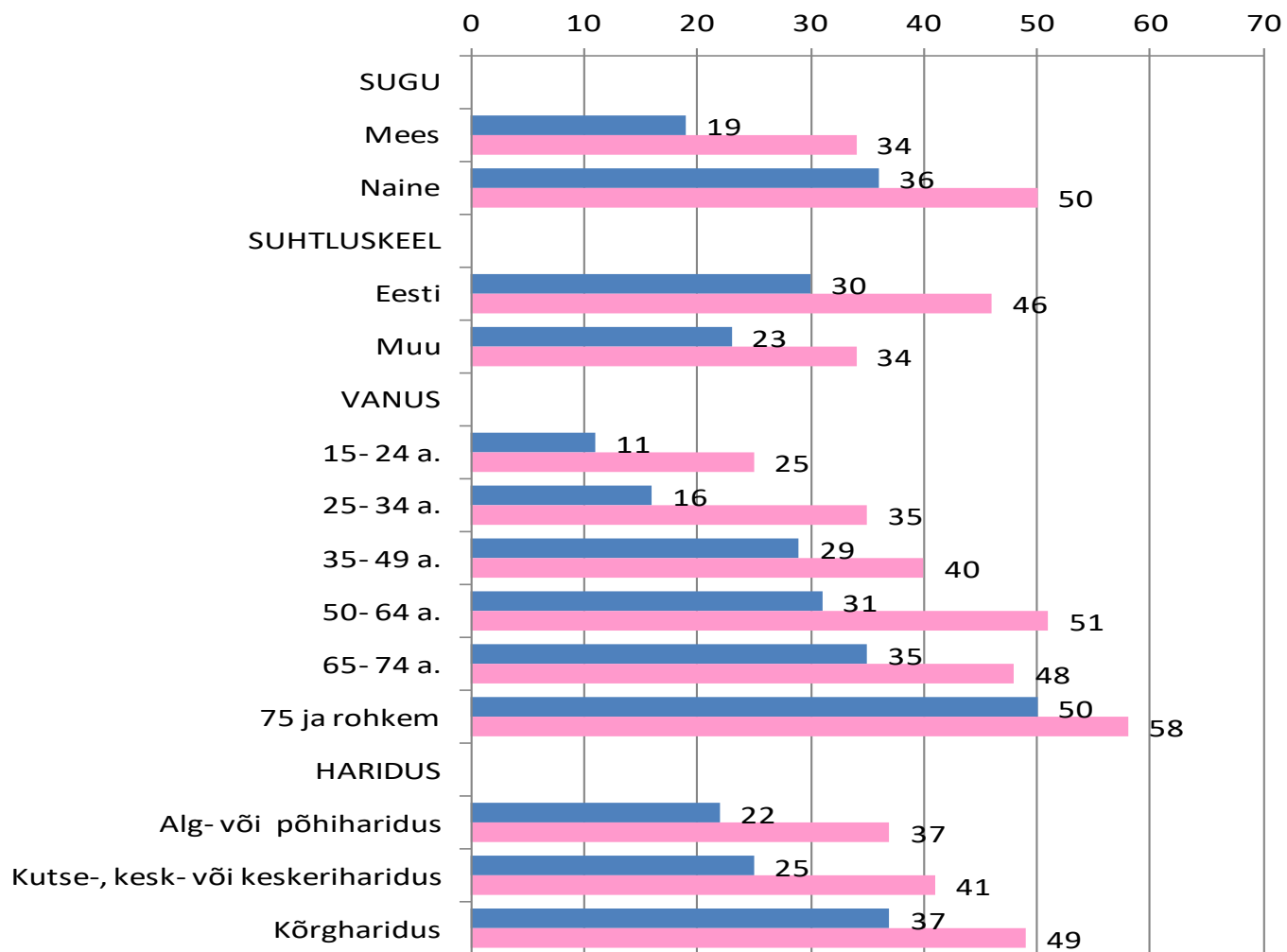
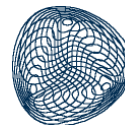
Sobiv teatripileti hind /neile, kellele praegune liiga kallis/

Väited teatri kohta /trend/

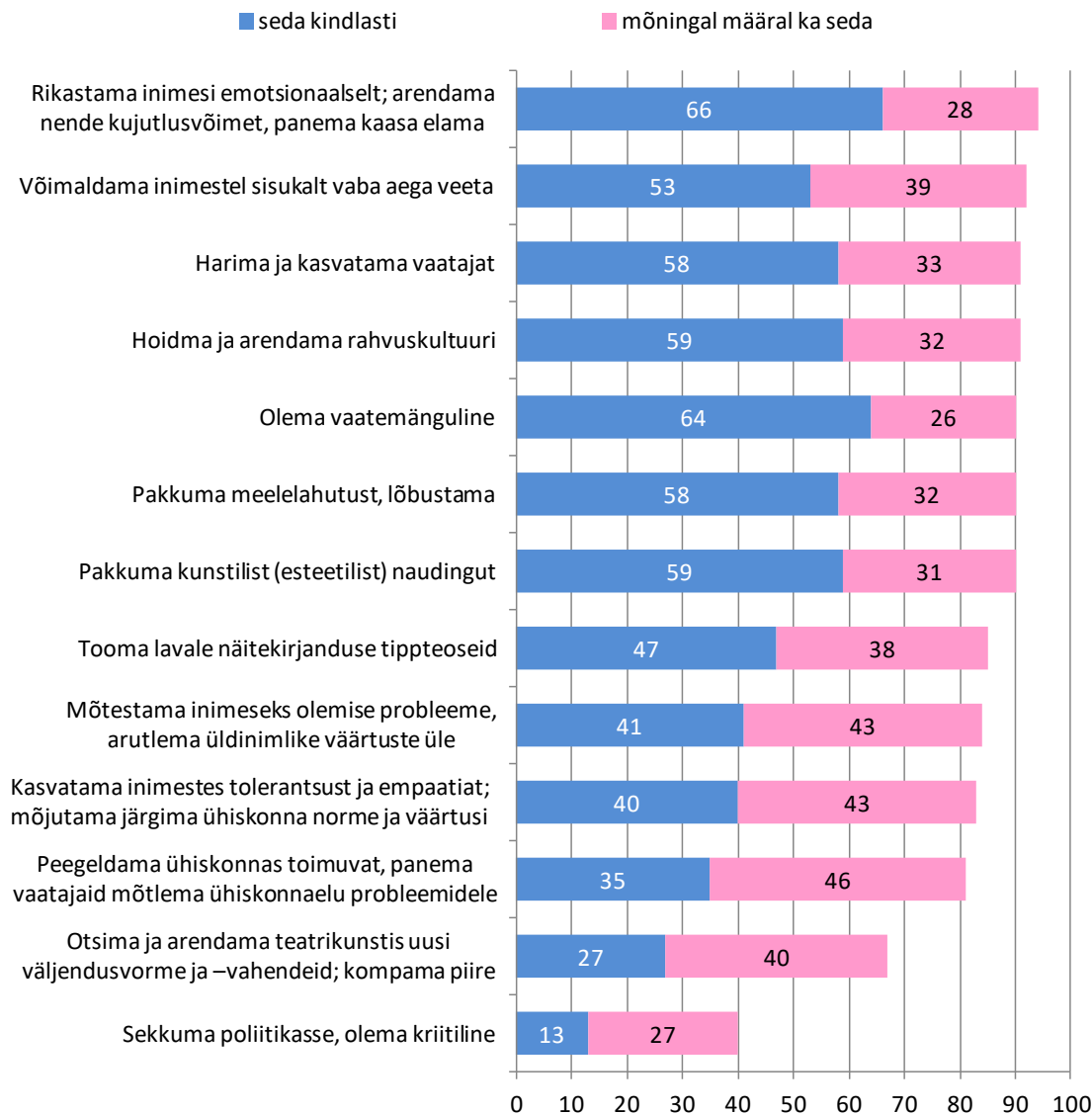
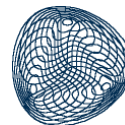
Väited teatri kohta /trend/

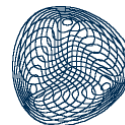
■ Teatriskäimine on üks parimaid vaba aja veetmise vorme

■ Teater on üks olulisemaid osi Eesti kultuurist

Teatri funktsioonid ühiskonnas

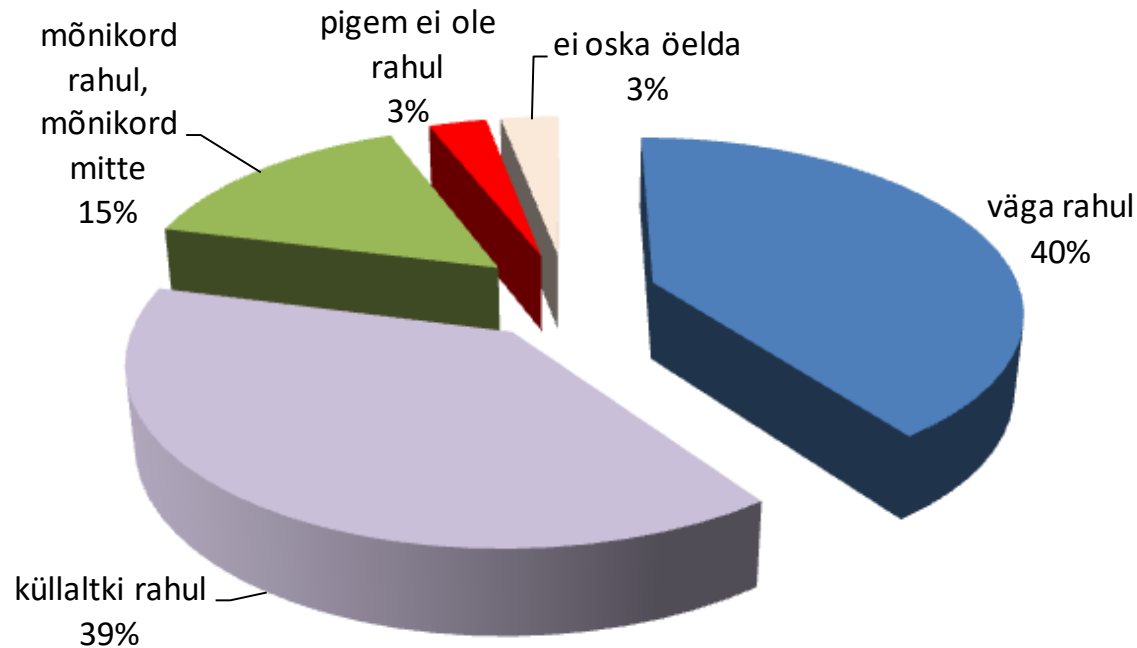
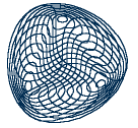

Teatri funktsioonid ühiskonnas /FAKTORID/

	Hariduslik, esteetiline, emotsionaalne	Ühiskondlik- poliitiline	Meele- lahutus	Uuendus, innovatsioon
Võimaldama inimestel sisukalt vaba aega veeta	++		+	-
Peegeldama ühiskonnas toimuvat, panema vaatajaid mõtlema ühiskonnaelu probleemidele		+++		
Pakkuma kunstilist (esteetilist) naudingut	++	+		
Mõtestama inimeseks olemise probleeme, arutlema üldinimlike väärtuste üle	++	+++		
Hoidma ja arendama rahvuskultuuri	++	+		
Sekkuma poliitikasse, olema kriitiline	-	+++		
Pakkuma meelelahutust, lõbustama			+++	
Tooma lavale näitekirjanduse tippteoseid			++	+
Otsima ja arendama teatrikunstis uusi väljendusvorme ja -vahendeid; kompama piire				+++
Kasvatama inimestes tolerantsust ja empaatiat; mõjutama järgima ühiskonna norme ja väärtusi	++			++
Harima ja kasvatama vaatajat	+++			
Rikastama inimesi emotsionaalselt; arendama nende kujutlusvõimet, panema kaasa elama	+++			
Olema vaatamänguline	+		+++	

Rahulolu teatrikülastustega

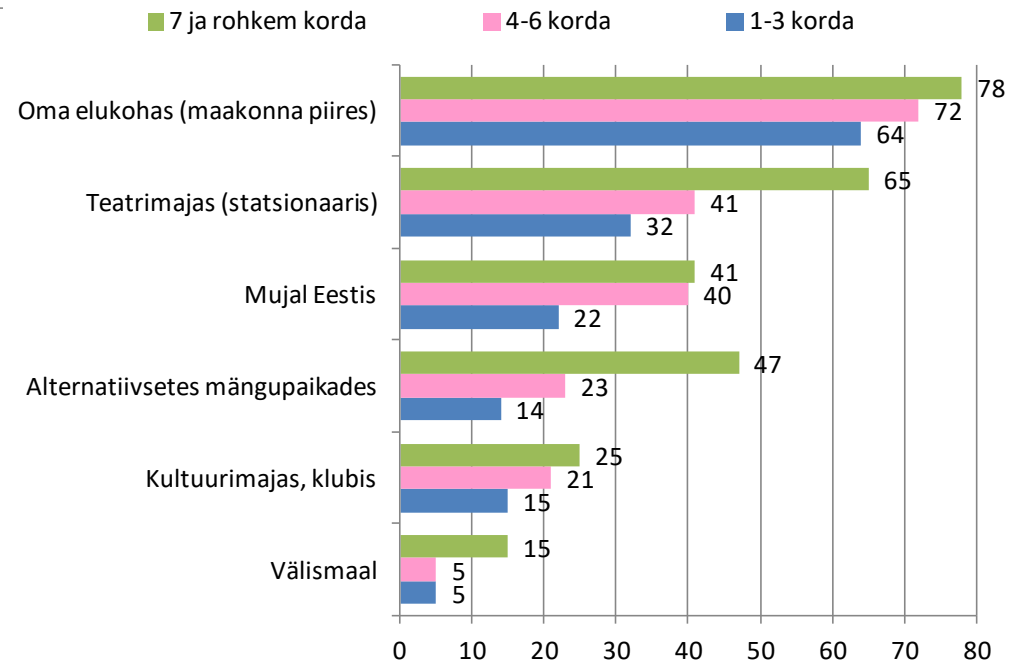
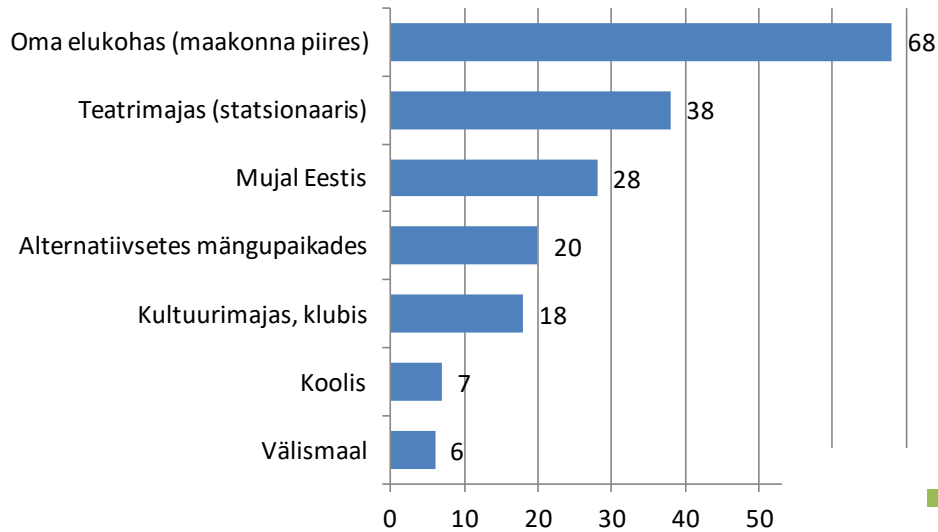
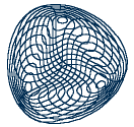
KESKMINE = 4,18

Statistiliselt oluline erinevus vaid meeste-naiste rahulolus (vastavalt 4,03 ja 4,29)

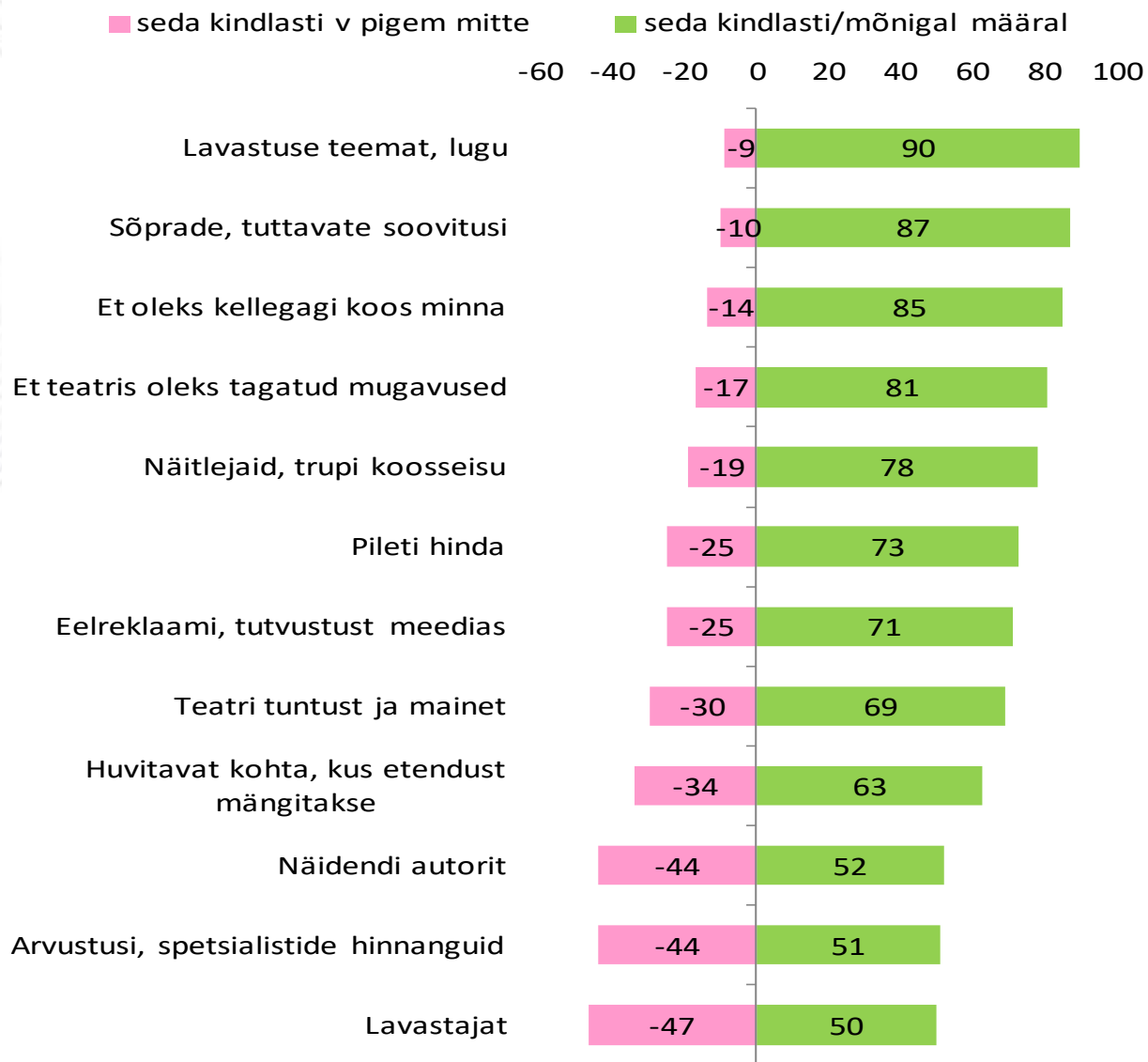
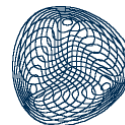
Kui naistest on väga rahul 48%, siis meestest 28%.

Kuid rahulolematuid on mõlemate seas vaid 4%.

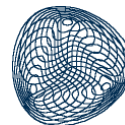
Teatrikülastuste geograafia

Teatrikülastuste motiivid

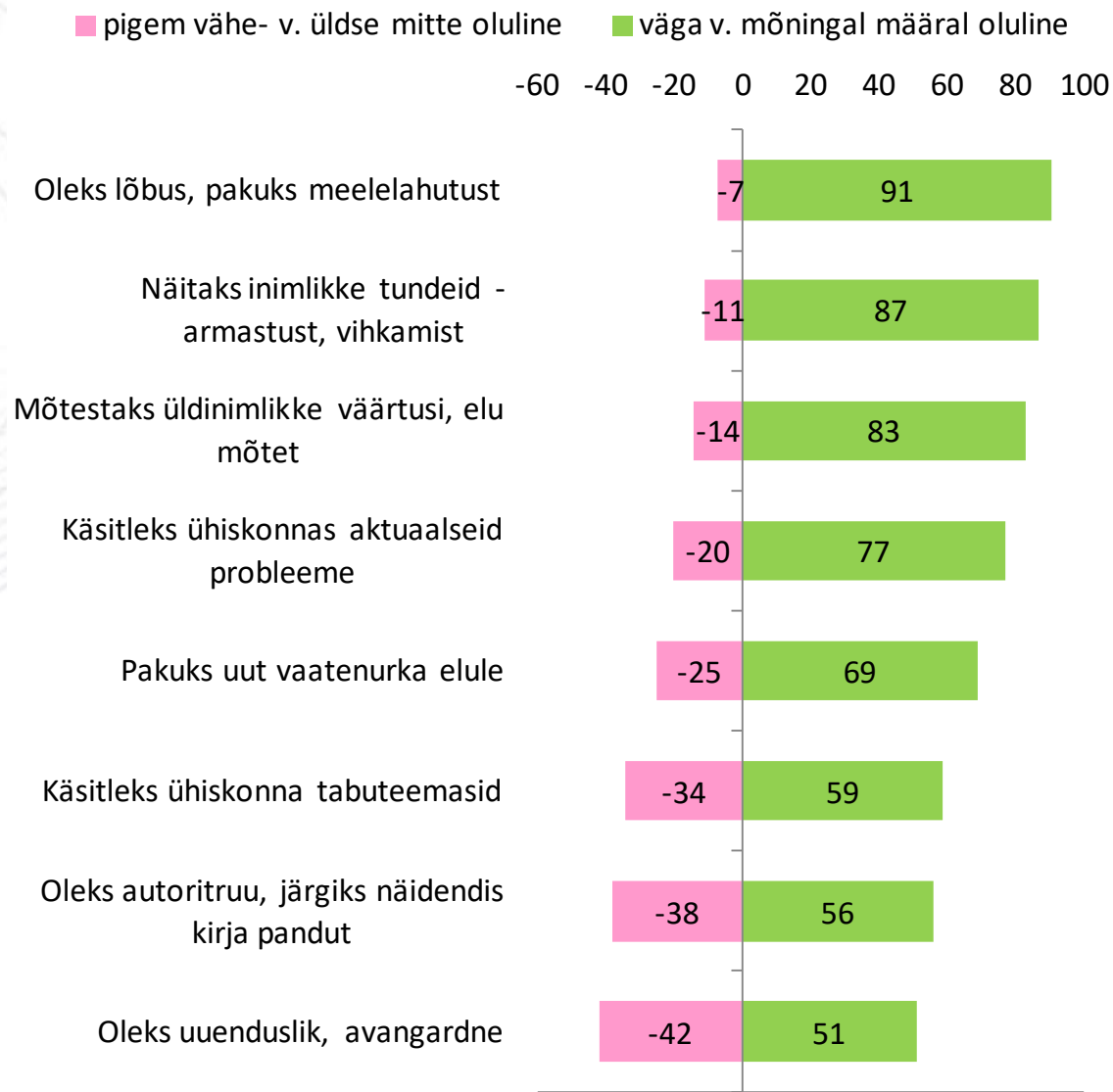
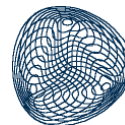

Teatrikülastuste motiivid

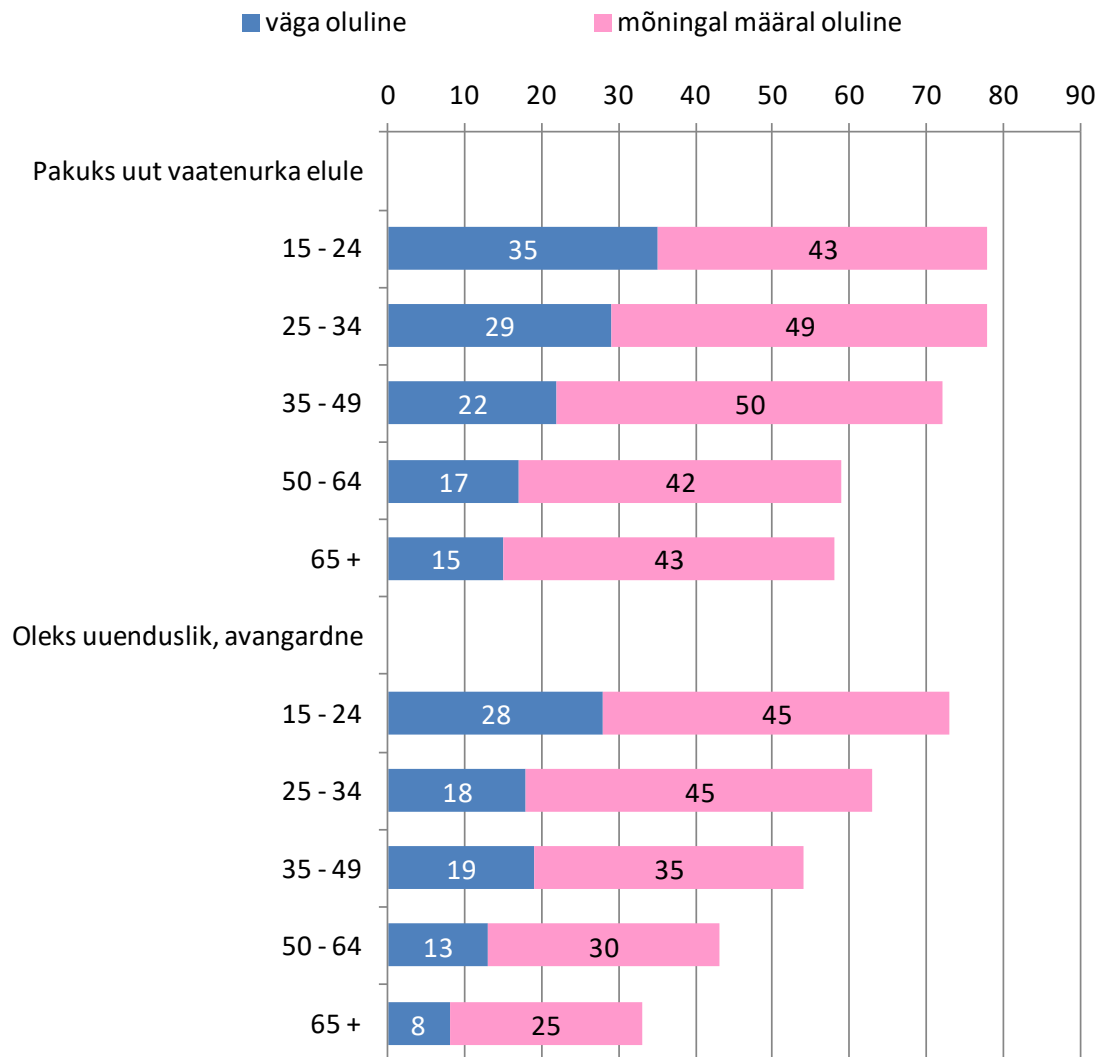
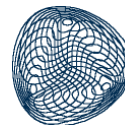

	Autorist, lavastajast ja teatrist lähtuv	Ühisest vaba aja veetmisest	Teemast ja eelnevast infost
Näidendi autorit	+++		
Lavastuse teemat; lugu, mida esitatakse			+++
Lavastajat	+++		
Kindlaid näitlejaid, trupi koosseisu	+++		
Teatri tuntust ja mainet	+++	++	
Huvitavat, erilist kohta, kus etendust mängitakse (mõis, tehasehoone, raba jms.)		+	
Pileti hinda		+++	
Eelreклаami, lavastuse tutvustust meedias			+++
Arvustusi, spetsialistide hinnanguid meedias			+++
Sõprade/tuttavate soovitusi			+++
Et oleks kellegagi koos minna		+++	
Et teatrimajas oleks vaatajatele tagatud vajalikud mugavused		+++	

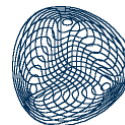
Ootused lavastusele

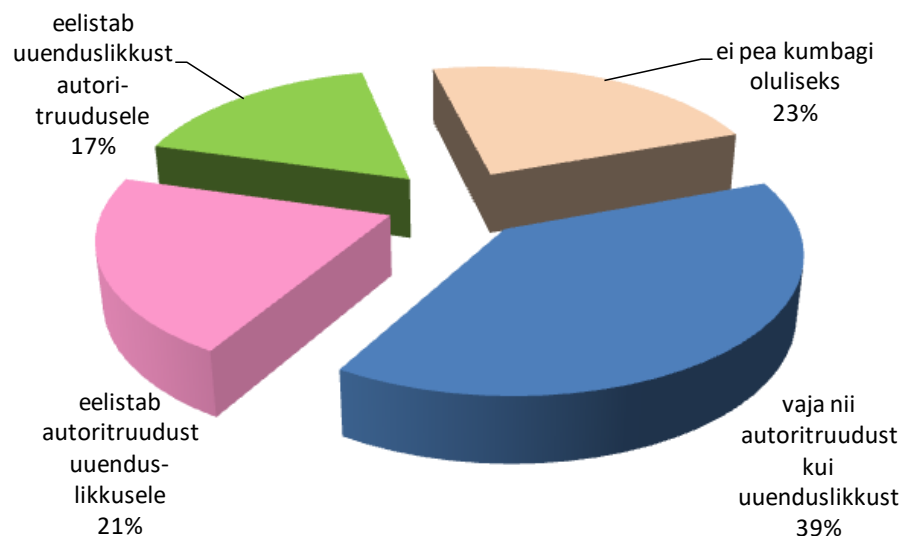
Ootused lavastusele

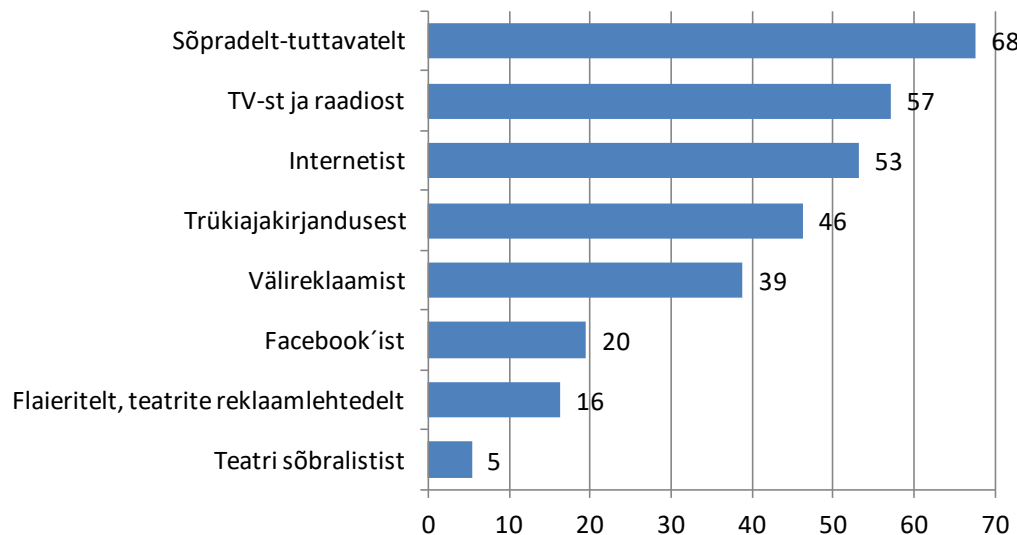
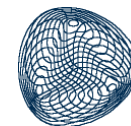
Ootused lavastusele

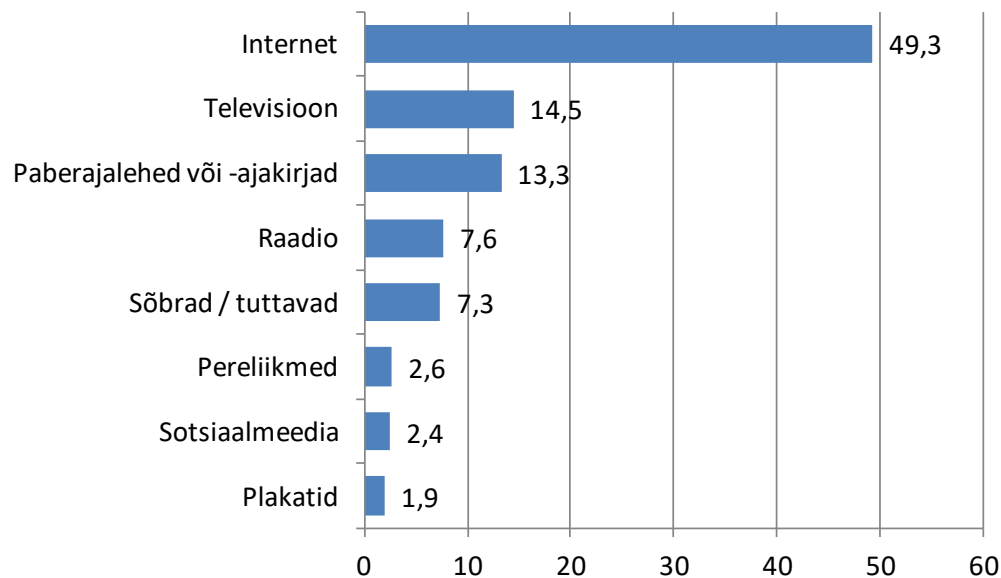
	Väärtused, emotsioonid	Uuenduslikkus, avangardsus
Mõtestaks üldinimlikke väärtusi, arutleks elu mõtte üle	+++	
Näitaks inimlikke tundeid – armastust, vihkamist	+++	
Käsitleks ühiskonnas aktuaalseid probleeme	+++	+
Käsitleks ühiskonna tabuteemasid	+	+++
Oleks lõbus, pakuks meelelahutust		++
Oleks autoritruu, järgiks näidendis v. kirjandusteoses kirja pandut	++	
Oleks uuenduslik, avangardne		+++
Pakuks uut vaatenurka elule		+++

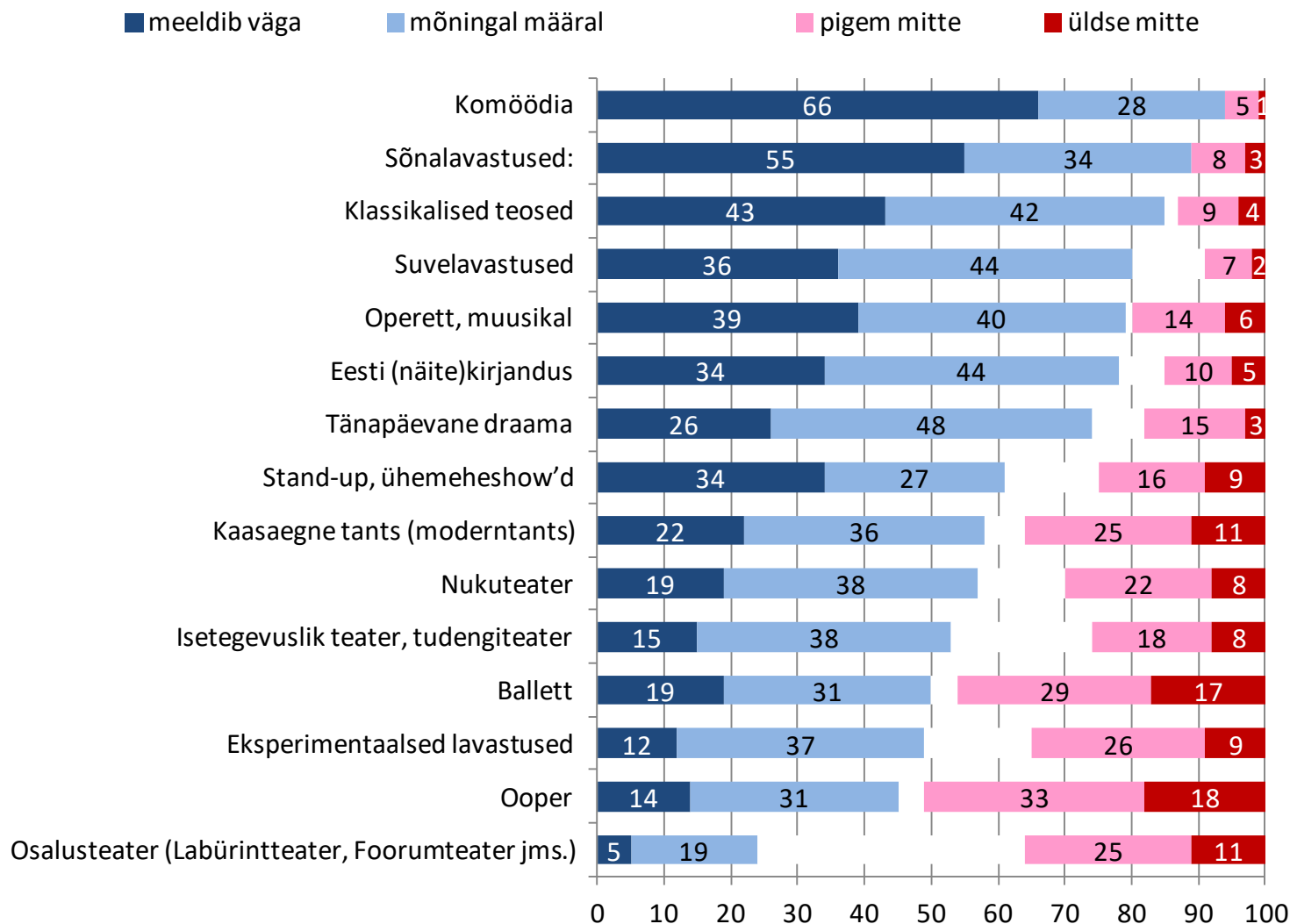
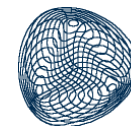
Infoallikad teatrietenduste kohta

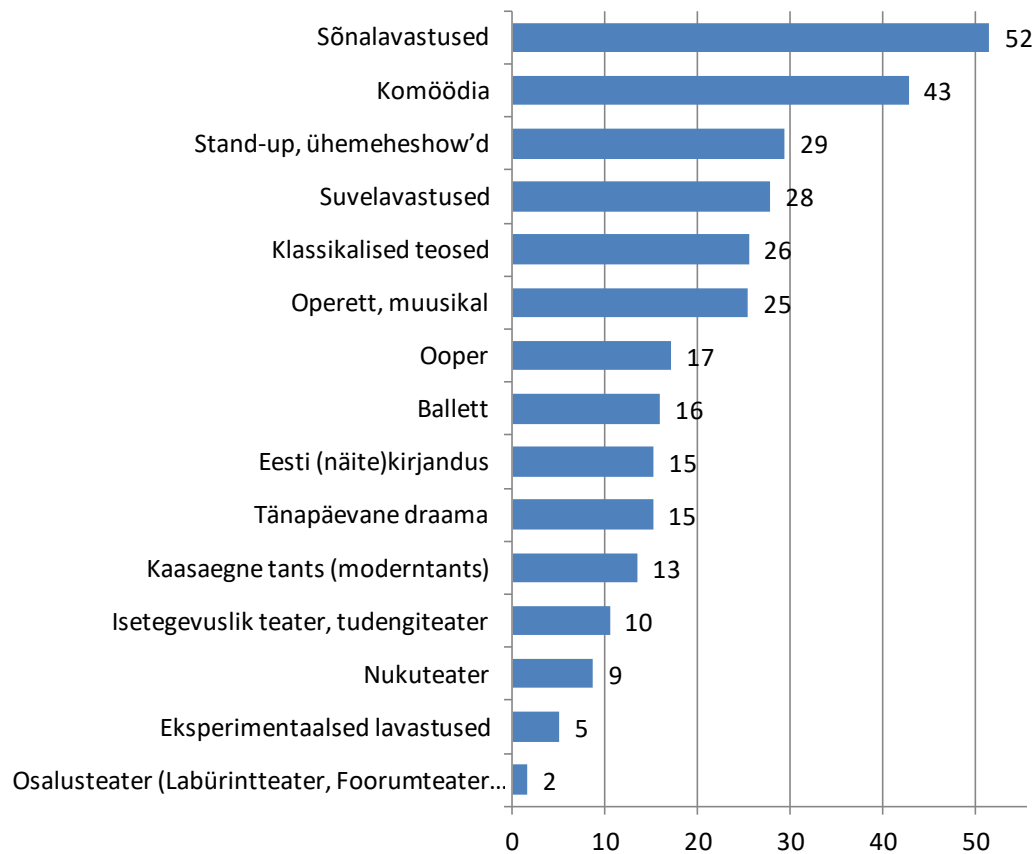
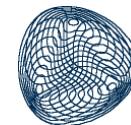
STATISTIKAAMET

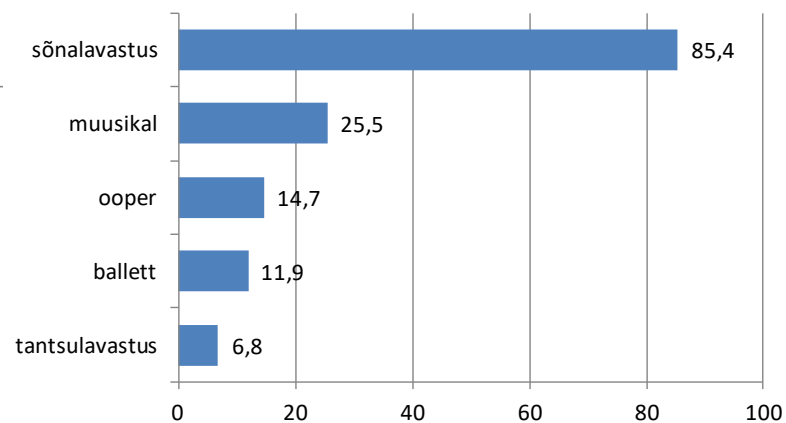
Huvi erinevate teatriliikide (-žanrite) vastu

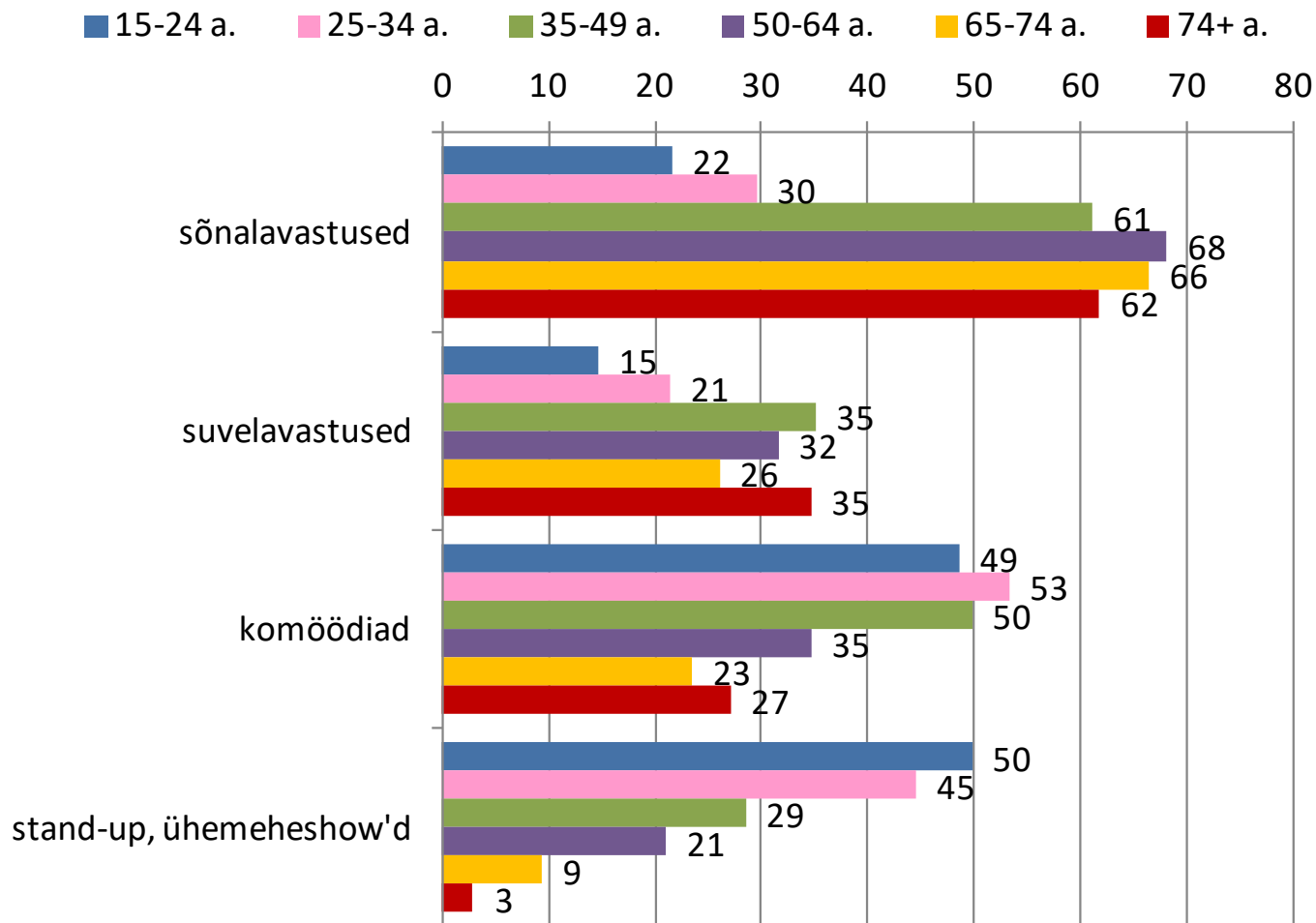
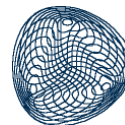
Teatrikülastused erinevate teatriliikide lõikes

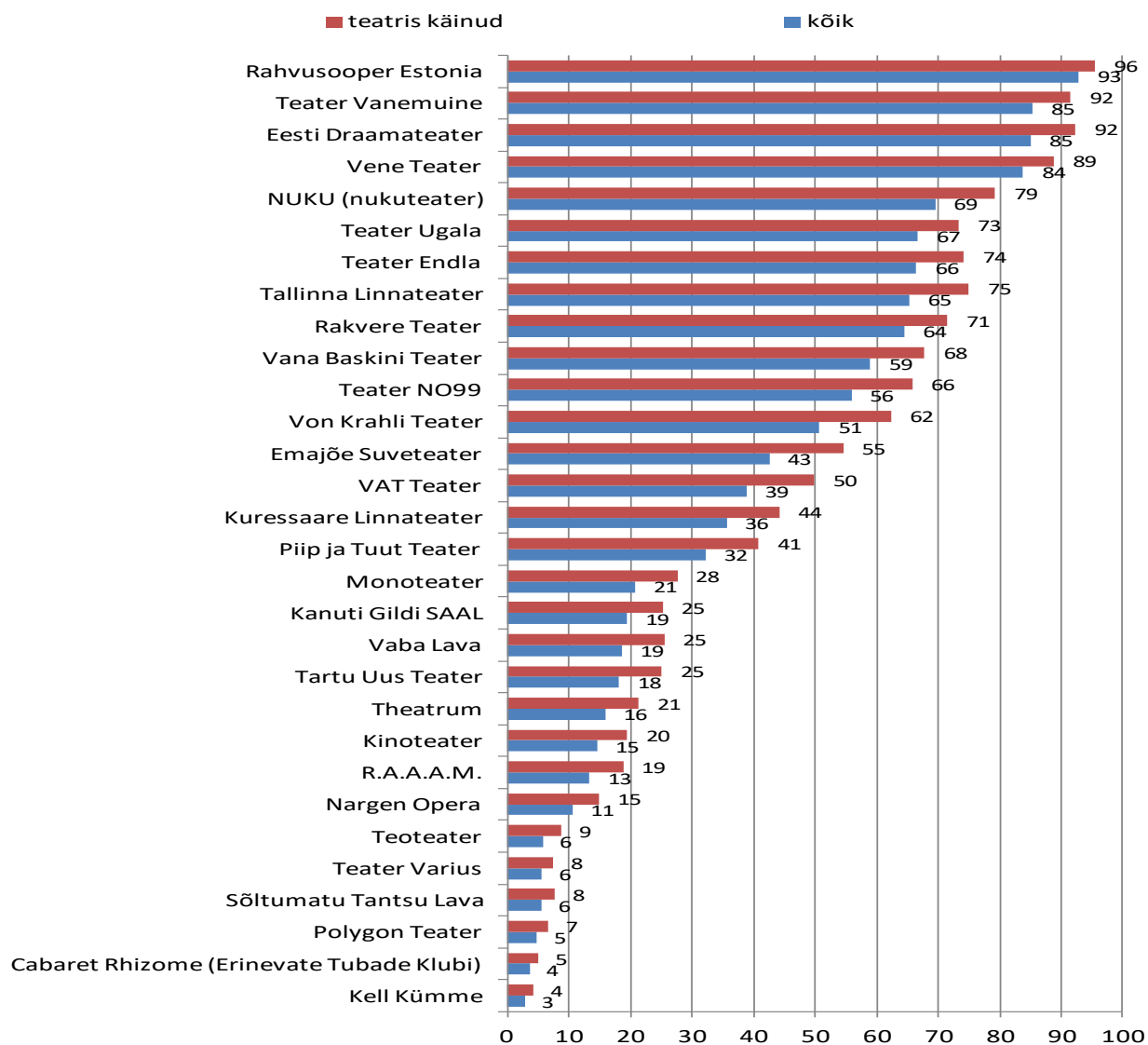
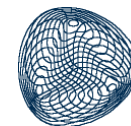
Statistikaamet; 2015

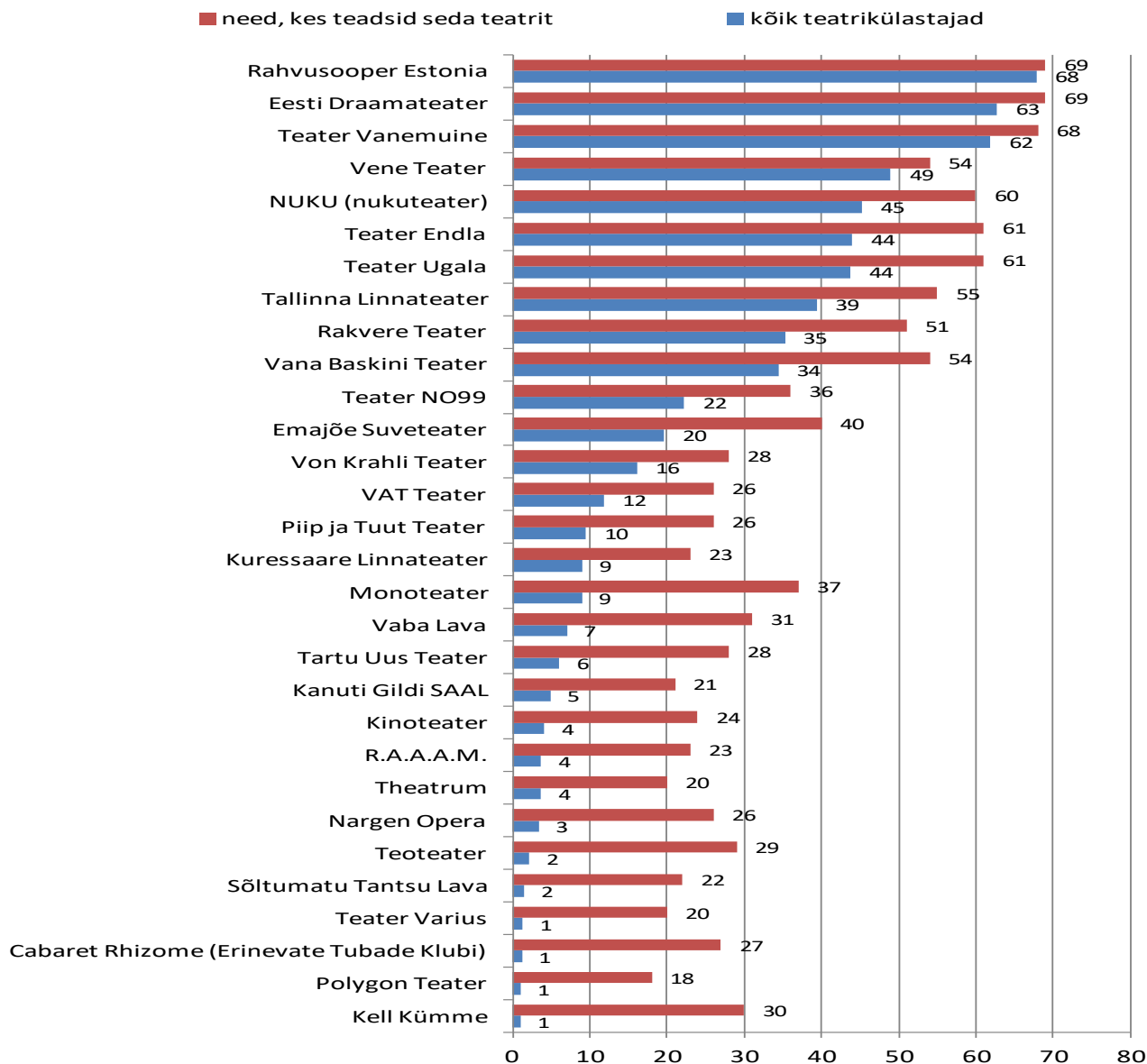
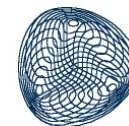
Erinevate teatriliikide külastused vanuse lõikes

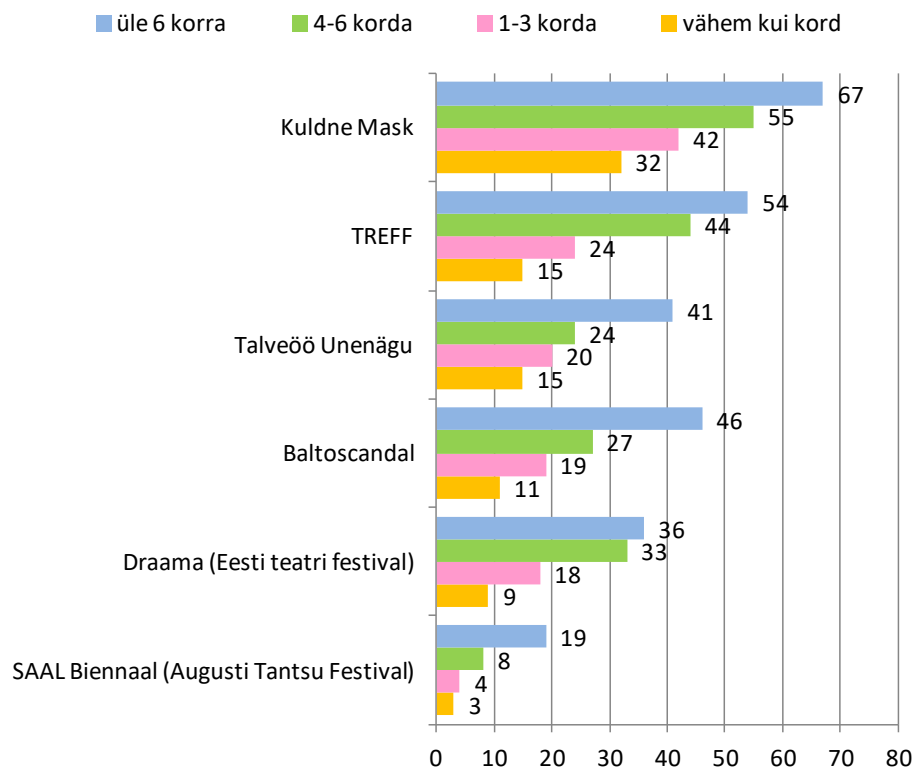
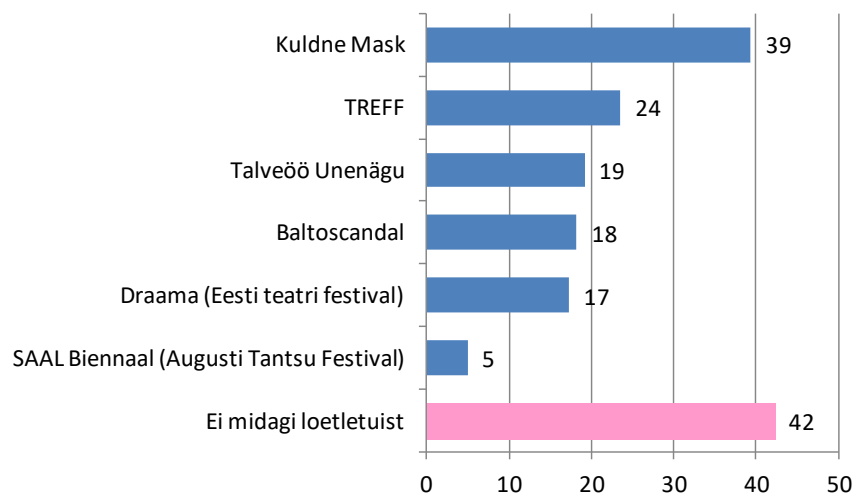
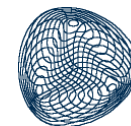
Informeeritus teatritest

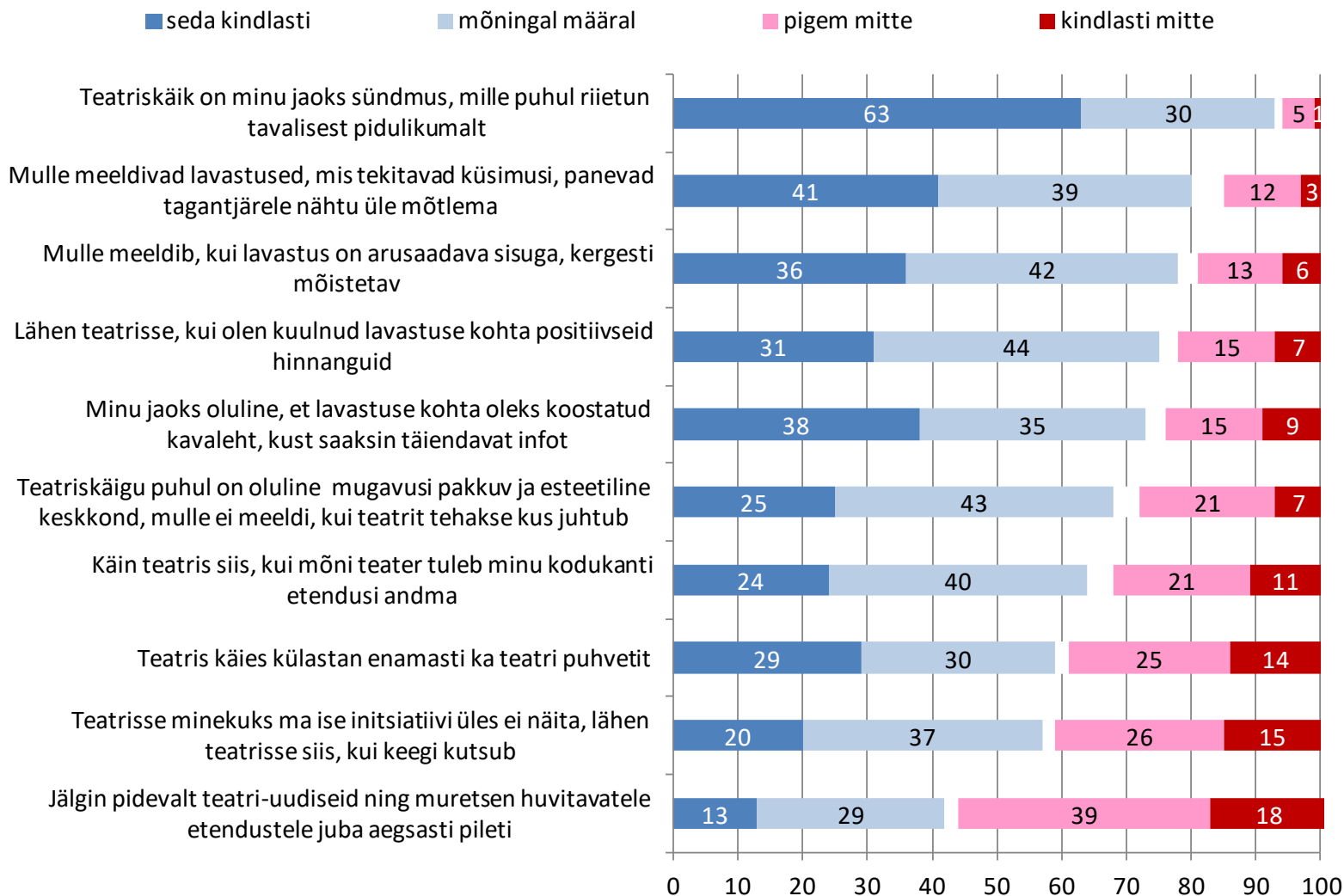
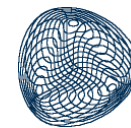
Teatrite külastamine

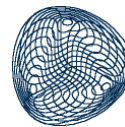
Festivalide teadmine ja külastamine

Teatrikülastuse harjumused

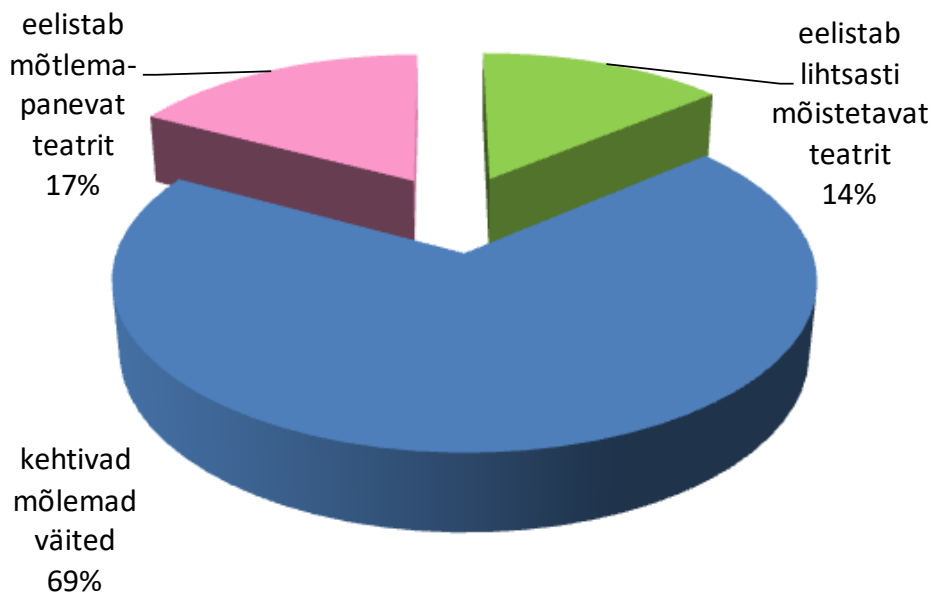

Teatrikülastajate tüübid

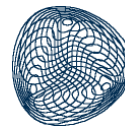

Konstrueerisime tüpoloogia kahele väitele antud vastuste põhjal.

- 1) Mulle meeldivad lavastused, mis tekitavad küsimusi, panevad tagantjärele nähtu üle mõtlema (mille sõnumi mõistmiseks tuleb pingutada)
- 2) Mulle meeldib, kui lavastus on arusaadava sisuga, kergesti mõistetav. Et vaataja ei peaks pead murdma selle üle, mida talle öelda tahetakse

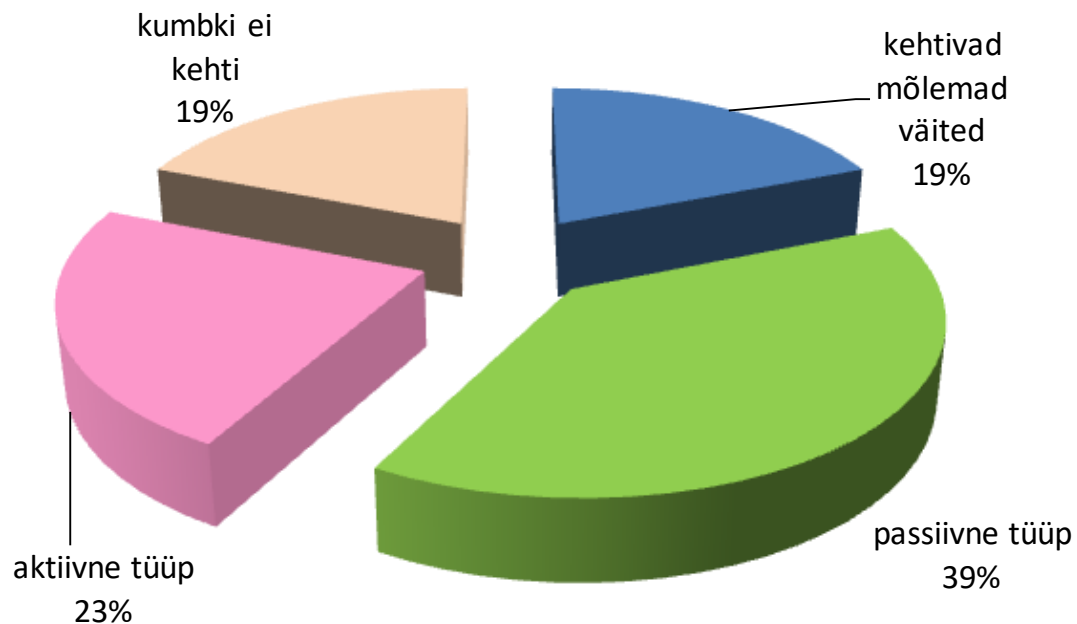

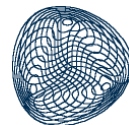
Teatrikülastajate tüübid

Konstrueerisime tüpologia kahele väitele antud vastuste põhjal.

- 1) Teatrisse minekuks ma ise initsiatiivi üles ei näita, lähen teatrisse siis, kui keegi kutsub.
- 2) Jälgin pidevalt teatri-uudiseid ning muretsen huvitavatele etendustele juba aegsasti pileti.

Eesti teater on olnud ja on selline, missugusena
teda on tahtnud näha ja tahab näha eesti
ühiskond, täpsemalt – eesti teatripublik.

Teater on uskmatule sama, mis kirik usklikele.

Hugo Reiman